

Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejas atzinums par tematu

“Priekšlikums Eiropas Parlamenta un Padomes regulai par ieguldījumu brokeru sabiedrību prudenciālās uzraudzības prasībām un grozījumiem Regulā (ES) Nr. 575/2013, (ES) Nr. 600/2014 un (ES) Nr. 1093/2010”

(COM(2017) 790 final – 2017/0359 (COD))

un par tematu

“Priekšlikums Eiropas Parlamenta un Padomes direktīvai par ieguldījumu brokeru sabiedrību prudenciālo uzraudzību un grozījumiem Direktīvās 2013/36/ES un 2014/65/ES”

(COM(2017) 791 final – 2017/0358 (COD))

(2018/C 262/06)

Ziņotājs: **Jarosław MULEWICZ**

Apspriešanās	Eiropas Parlaments: COM(2017) 790 final (18.1.2018.) un COM(2017) 791 final (18.1.2018.) Eiropas Savienības Padome: COM(2017) 790 final (14.2.2018.) un COM(2017) 791 final (14.2.2018.)
Juridiskais pamats	Līguma par Eiropas Savienības darbību 114. un 304. pants
Atbildīgā specializētā nodaļa	Ekonomikas un monetārās savienības, ekonomiskās un sociālās kohēzijas specializētā nodaļa
Pieņemts specializētās nodaļas sa- nāksmē	26.3.2018.
Pieņemts plenārsesijā	19.4.2018.
Plenārsesija Nr.	534
Balsojuma rezultāts	193/2/3
(par / pret / atturas)	

1. Secinājumi un ieteikumi

1.1. EESK atzinīgi vērtē Komisijas priekšlikumus un cer, ka tie efektīvi palīdzēs sasniegt Komisijas izvirzītos mērķus.

1.1.1. Eiropas Savienībai ir nepieciešami stiprāki kapitāla tirgi, lai veicinātu ieguldījumus, piesaistītu pašreizējos un nodrošinātu jaunus finansējuma avotus uzņēmumiem, piedāvātu labākas finansiālas iespējas mājāsaimniecībām un stiprinātu ekonomisko un monetāro savienību. Komisija ir apņēmusies ieviest visus nepieciešamos elementus, lai līdz 2019. gadam pabeigtu kapitāla tirgu savienības izveidi.

1.1.2. Komisijas otrais mērķis ir saistīts ar *Brexit* un nepieciešamību Eiropas Savienībai piesaistīt ieguldījumu brokeru sabiedrības. Apvienotās Karalistes lēmums izstāties no Eiropas Savienības ir radījis nepieciešamību atjaunināt ES tiesisko regulējumu ar mērķi piesaistīt finanšu uzņēmumus Eiropas Savienībai. Apvienotajā Karalistē, kas ir svarīgs kapitāla tirgu un ieguldījumu darbību centrs, atrodas Eiropas Ekonomikas zonā (EEZ) vislielākais ieguldījumu brokeru sabiedrību skaits (aptuveni puse no kopējā daudzuma). Tai seko Vācija, Francija, Nīderlande un Spānija. Eiropas Ekonomikas zonā lielākā daļa ieguldījumu brokeru sabiedrību ir mazie vai vidējie uzņēmumi. Eiropas Banku iestāde (EBI) lēš, ka vairāk vai mazāk astoņas ieguldījumu brokeru sabiedrības, kas galvenokārt atrodas Apvienotajā Karalistē, pārvalda aptuveni 80 % no visu EEZ ieguldījumu brokeru sabiedrību kopējiem aktīviem.

1.1.3. Trešais mērķis ir radīt īpašu tiesisko regulējumu ieguldījumu brokeru sabiedrībām. Pašreizējais prudenciālās uzraudzības regulējums ir vērst uz kredītiestādēm un ar tām saistīto risku. Ieguldījumu brokeru sabiedrības nepieņem noguldījumus un neizsiedz aizdevumus. Tas nozīmē, ka tās ir krietni mazāk pakļautas kredīriskam un riskam, ka noguldītāji īsā laikā izņem savu naudu. To pakalpojumi ir vērsti galvenokārt uz finanšu instrumentiem, kas – atšķirībā no

noguldījumiem – nav jāizmaksā nominālvērtībā, bet gan ir pakļauti svārstībām atbilstoši tirgus dinamikai. Tomēr šie dalībnieki konkurē ar kredītiestādēm ieguldījumu pakalpojumu sniegšanā, ko kredītiestādes var piedāvāt saviem klientiem saskaņā ar bankas licenci. Ņemot vērā iepriekš minēto, kredītiestādes un ieguldījumu brokeru sabiedrības ir atšķirīgas iestādes. Tomēr arī uz sistēmiski nozīmīgām ieguldījumu brokeru sabiedrībām attiecas CRD IV/CRR dokumentu kopums⁽¹⁾, jo tās tiek uzskatītas par finanšu iestādēm. Tādēļ, minētajiem uzņēmumiem kļūstot par kredītiestādēm, tiem ir jāturpina piemērot Regulas (ES) Nr. 575/2013 un Direktīvas 2013/36/ES noteikumus un jābūt pakļautiem uzraudzībai, ko vienotā uzraudzības mehānisma ietvaros veic kompetentās iestādes, tostarp Eiropas Centrālā banka, kura atbild par kredītiestādēm.

1.1.4. Komisijas ceturtais mērķis ir izveidot vienotu un integrētu ES tiesisko regulējumu ieguldījumu brokeru sabiedrībām. Ņemot vērā ieguldījumu brokeru sabiedrību dažādos darbības profilu veidus, dažādās valstīs uz tām attiecas daudzi atbrīvojumi no juridiskajām prasībām, un tas nozīmē ievērojamu regulējuma sarežģītību daudziem uzņēmumiem, jo īpaši tiem, kas darbojas vairākās valstīs. Šī situācija rada papildu risku. Pašreizējā tiesiskā regulējuma īstenošana dalībvalstīs rada ieguldījumu brokeru sabiedrību tiesiskā regulējuma kopuma sadrumstalotību, dodot iespēju pastāvēt kaitējošai regulējuma arbitražai. Tas varētu apdraudēt vienotā tirgus integritāti un darbību. Komisijas ierosinātās prudenciālās uzraudzības prasības ieguldījumu brokeru sabiedrībām ir piemērojamas lielākajai daļai mazo un vidējo ieguldījumu brokeru sabiedrību visās ES dalībvalstīs.

1.2. EESK norāda: lai gan tas nav pašmērķis, ieguldījumu brokeru sabiedrības, kas atrodas Apvienotajā Karalistē, savu darbību pārnestu uz dalībvalstīm, kuras ir banku savienībā vai eurozonā, jo īpaši uz tādiem finanšu centriem eurozonas valstīs kā Vācija, Francija, Luksemburga, Nīderlande un Īrija. ES valstis, kas nav eurozonas dalībnieces, netiktu ņemtas vērā.

1.3. EESK atzinīgi vērtē to, ka saskaņā ar prognozēm galvenie ieguvēji no direktīvas un regulas būs ieguldījumu brokeru sabiedrības, kas ir mazie un vidējie uzņēmumi (MVU). Samērīgākam un atbilstošākam to prudenciālajam regulējumam būtu jāpalīdz uzlabot darbības veikšanas apstākļus un jāmazina šķēršļi ieiešanai tirgū. Jo īpaši tas attiecas uz kapitāla prasībām un administratīvo slogu. EESK norāda, ka noteikumi var pamudināt inovatīvus uzņēmumus attīstīties, izmantojot digitālos līdzekļus. Šie priekšlikumi, citastarp, paredz atvieglot piekļuvi finansējumam MVU, kas nav bankas vai ieguldījumu brokeru sabiedrības. Atbilstīgākam prudenciālajam regulējumam vajadzētu sekmēt kapitāla atbrīvošanu no neproduktīvām regulatīvām procedūrām un ļaut mazām ieguldījumu brokeru sabiedrībām piedāvāt klientiem, tostarp citiem MVU, labākus pakalpojumus. Tam vajadzētu veicināt atbalstu ieguldījumu brokeru sabiedrībām, kuras pilda starpnieka lomu, aicinot noguldītājus veikt ieguldījumus ES, lai tādējādi nodrošinātu Eiropas uzņēmumiem nebanku finansējuma avotus.

1.4. Priekšlikumā direktīvai un regulai par prudenciālajām prasībām un ieguldījumu brokeru sabiedrību uzraudzību ir noteikti vajadzīgie standarti un prasības attiecībā uz sākotnējo kapitālu un pašreizējo kapitālu, uzraudzības pilnvarām, informācijas atklāšanu un atalgojumu. Tas ļauj mazināt risku, kas nesaraunami saistīts ar ieguldījumu brokeru sabiedrību finanšu darījumiem. Joprojām aktuāls paliek jautājums par to, cik lielā mērā ieguldījumu brokeru sabiedrību risks tiks novērsts uz klientiem, kas ir individuālie ieguldītāji un uzņēmumi. Ja sabiedrību darbība aprobežosies tikai ar starpniecību klientu interesēs, bet pakalpojumi – ar konsultācijām par ieguldījumiem vai portfeļa pārvaldību, ar finanšu instrumentiem saistītais risks galvenokārt gulsies uz klientiem.

1.5. Atklāts paliek jautājums par to, vai ieguldītāji nepametīs Eiropu, ja īpašs tiesiskais regulējums ES ieguldījumu brokeru sabiedrībām tiks vienpusēji ieviests Savienībā, neņemot vērā, piemēram, ASV, Japānas, Ķīnas, Indijas tirgu un globalizācijas un tiešsaistes tirgus kontekstu. FITD II tiesiskā regulējuma sarežģītība un nepieciešamība reģistrēt finanšu produktus izraisīja to, ka 20–50 % produktu vairs netiek piedāvāti. Tāpēc saistībā ar īpašu tiesisko regulējumu ieguldījumu brokeru sabiedrībām jauni noteikumi jāuzrauga un elastīgi jāgroza, ja finanšu tirgu reakcija būtu negatīva. EESK piekrīt bažām, ka finanšu darījumi, kas sasniedz 54 % no pasaules IKP, rada būtisku risku. Tomēr vienlaikus tie ir lieliska iespēja

⁽¹⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 575/2013 (2013. gada 26. jūnijs) par prudenciālajām prasībām attiecībā uz kredītiestādēm un ieguldījumu brokeru sabiedrībām, un ar ko groza Regulu (ES) Nr. 648/2012 (OV L 176, 27.6.2013., 1. lpp.). Līdztekus Direktīvai 2013/36/ES (Kapitāla prasību direktīva, CRD IV) (OV L 176, 27.6.2013., 338. lpp.) regula nodrošina ieguldījumu brokeru sabiedrībām pašreizējo prudenciālās uzraudzības regulējumu.

attīstības finansēšanai. Ja tiesiskais regulējums netiks elastīgi grozīts, neraugoties uz labajiem nodomiem, ieguldījumu brokeru sabiedrības no Apvienotās Karalistes pārcelsies nevis uz ES, bet gan uz ASV.

2. Konteksts

2.1. Eiropas Savienībā ir daudz dažāda veida ieguldījumu brokeru sabiedrību, kas piedāvā dažādus pakalpojumus un kurām ir dažādi klienti. EBI dati liecina, ka 2015. gada beigās Eiropas Ekonomikas zonā (EEZ) darbojās 6 051 ieguldījumu brokeru sabiedrība. Lielākā daļa ieguldījumu brokeru sabiedrību ir MVU. EBI lēš, ka aptuveni astoņas ieguldījumu brokeru sabiedrības pārvalda ap 80 % no visu ieguldījumu brokeru sabiedrību kopējiem aktīviem EEZ. Tās ir sabiedrības, kas ir reģistrētas Lielbritānijā. Saskaņā ar EBI datiem aptuveni 40 % ieguldījumu brokeru sabiedrību EEZ ir tiesīgas sniegt tikai ieguldījumu konsultācijas. EEZ teritorijā 80 % ieguldījumu brokeru sabiedrību savā darbībā aprobežojas ar ieguldījumu konsultācijām, rīkojumu saņemšanu un nosūtīšanu, portfeļu pārvaldību un rīkojumu izpildi. Aptuveni 20 % ieguldījumu brokeru sabiedrību ir tiesīgas veikt darījumus savā vārdā un parakstīt finanšu instrumentus; šiem pakalpojumiem šobrīd piemēro visstingrākās prudenciālās prasības.

2.2. Apvienotajā Karalistē, kas ir svarīgs kapitāla tirgu un ieguldījumu darbību centrs, atrodas EEZ vislielākais ieguldījumu brokeru sabiedrību skaits (aptuveni puse no kopējā daudzuma); tai seko Vācija, Francija, Nīderlande un Spānija. EEZ lielākā daļa ieguldījumu brokeru sabiedrību ir mazie vai vidējie uzņēmumi. Patlaban ieguldījumu brokeru sabiedrības, kas ir noteiktas kā sistēmiski nozīmīgas, parasti ir ASV, Šveices vai Japānas banku grupu vai brokeru un dīleru meitasuzņēmumi.

2.3. Līdz šim EBI ieguldījumu brokeru sabiedrības iedalīja 11 kategorijās, galvenokārt ņemot vērā ieguldījumu pakalpojumus, kurus tās ir tiesīgas sniegt, pamatojoties uz Finanšu instrumentu tirgu direktīvu⁽²⁾ un uz turētās klienta naudas vai vērtspapīru kritēriju. Ieguldījumu brokeru sabiedrības, kas sniedz plašu pakalpojumu klāstu, ir pakļautas tām pašām prasībām kā kredītiestādes attiecībā uz kapitāla prasībām kredītriska, tirgus riska un darbības riska segšanai, kā arī potenciāli attiecībā uz noteikumiem likviditātes, atalgojuma un pārvaldības jomā, savukārt sabiedrības ar ierobežotām pilnvarām (parasti tiek uzskatīts, ka tās ir mazāk riskantas, t. i., ieguldījumu konsultācijas, rīkojumu pieņemšana un nosūtīšana) ir atbrīvotas no lielākās daļas šo prasību. EBI ierosina jaunu kategorizāciju ieguldījumu brokeru sabiedrībām, pašreizējo vienpadsmit kategoriju vietā piedāvājot trīs galvenās kategorijas. Saskaņā ar sākotnējiem ieteikumiem sistēmiski nozīmīgās ieguldījumu brokeru sabiedrības ietilpst 1. grupā, un arī turpmāk uz tām attiektos CRD IV/CRR dokumentu kopuma prasības. 2. grupā ietilpst uzņēmumi, kas veic darījumus savā vārdā un ir pakļauti tirgus riskam un darījumu partneru kredītriskam, glabā klienta aktīvus un pārvalda tos, glabā klienta naudu vai pārsniedz noteiktās robežvērtības (pārvaldīšanā ir aktīvi gan saskaņā ar diskrecionāru portfeļa pārvaldību, gan nediskrecionāriem (konsultāciju) darījumiem, kas pārsniedz 1,2 miljardus euro; pakalpojuma sniegšanu ikdienā klienta rīkojumiem, kuru vērtība ir vismaz 100 miljonu euro attiecībā uz skaidras naudas darījumiem vai 1 miljards euro attiecībā uz atvasinātajiem instrumentiem; bilance ir mazāka par 100 miljoniem euro, bet kopējie bruto ieņēmumi no ieguldījumu darbībām pārsniedz 30 miljonus euro). Šiem uzņēmumiem ir pienākums aprēķināt savas kapitāla prasības, pamatojoties uz jauniem riska faktoriem (K faktori). Pie 3. grupas pieder uzņēmumi, kuri neveic iepriekš minētās darbības un nepārsniedz norādītās robežvērtības. 3. grupas uzņēmumiem nav pienākuma izpildīt kapitāla prasības, kas noteiktas, pamatojoties uz K faktoriem.

2.4. ES tiesiskais regulējums ieguldījumu brokeru sabiedrībām ietver divas daļas: pirmkārt, Finanšu instrumentu tirgu direktīvu (FITD) un no 2018. gada janvāra – FITD II/FITR⁽³⁾, kurā izklāstīti nosacījumi atļauju saņemšanai un organizatoriskās un darījumdarbības prakses prasības. Otrkārt, līdzīgi kā kredītiestādēm šīm sabiedrībām piemēro prudenciālos noteikumus saskaņā ar Kapitāla prasību regulu un Kapitāla prasību direktīvu CRD IV/CRR. Tas saistīts ar to, ka šie dalībnieki var konkurēt ar kredītiestādēm ieguldījumu pakalpojumu sniegšanā, ko kredītiestādes var piedāvāt saviem

⁽²⁾ Tirgi finanšu instrumentu tirgu direktīvā: Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2004/39/EK (2004. gada 21. aprīlis), kas attiecas uz finanšu instrumentu tirgiem un ar ko groza Padomes Direktīvas 85/611/EEK un 93/6/EEK un Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2000/12/EK un atceļ Padomes Direktīvu 93/22/EEK (OV L 145, 30.4.2004., 1. lpp.).

⁽³⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2014/65/ES (2014. gada 15. maijs) par finanšu instrumentu tirgiem un ar ko groza Direktīvu 2002/92/ES un Direktīvu 2011/61/ES (OV L 173, 12.6.2014., 349. lpp.) un Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 600/2014 (2014. gada 15. maijs) par finanšu instrumentu tirgiem un ar ko groza Regulu (ES) Nr. 648/2012 (OV L 173, 12.6.2014., 84. lpp.).

klientiem saskaņā ar bankas licenci. Savukārt uz kredītiestādēm attiecas būtiskākās prasības, kas minētas FITD, kura ļauj pielāgot ieguldījumu brokeru sabiedrību un kredītiestāžu sniegto ieguldījumu pakalpojumu nosacījumus attiecībā gan uz ieguldītāju aizsardzību un darbības veikšanu saskaņā FITD noteikumiem, gan uz galvenajām prudenciālajām prasībām, kas noteiktas CRD IV/CRR.

2.5. Kā paredzēts Kapitāla prasību regulas noteikumos, prudenciālais regulējums attiecībā uz ieguldījumu brokeru sabiedrībām tika pārskatīts, apspriežoties ar EBI, Eiropas Vērtspapīru un tirgu iestādi (EVTI) un valstu kompetentajām iestādēm. Pēc Komisijas 2014. gada decembra pieprasījuma sniegt atzinumu EBI 2015. gada decembrī publicēja ziņojumu par spēkā esošo prudenciālo regulējumu, kas attiecas uz ieguldījumu brokeru sabiedrībām, un aicināja mainīt pašreizējo pieeju. Pēc Komisijas 2016. gada jūnijā pausta otrā pieprasījuma sniegt atzinumu EBI 2016. gada novembrī publicēja diskusiju dokumentu par jauna prudenciālā režīma iespējamajām aprisēm attiecībā uz ieguldījumu brokeru sabiedrību ievērojamo vairākumu. Piezīmes par šo dokumentu varēja sniegt 3 mēnešus. Ņemot vērā atsauksmes un papildu datus, kurus EBI bija ieguvusi no ieguldījumu brokeru sabiedrībām un valstu kompetentajām iestādēm, EBI 2017. gada septembrī publicēja galīgos ieteikumus un aicināja ieinteresētās personas iesniegt piezīmes. Jauno kapitāla prasību ieteikumus precīzi kalibrēt palīdzēja detalizētu datu vākšana no ieguldījumu brokeru sabiedrībām. Šo darbu EBI vārdā divos posmos – 2016. un 2017. gadā – veica valstu kompetentās iestādes.

2.6. EBI ziņojumā sniegta visaptveroša un publiski pieejama pašreizējās situācijas analīze, ieskaitot datus par dalībvalstīs darbojošos ieguldījumu brokeru sabiedrību skaitu un veidiem. Ziņojumā ir ietverta arī jauna pieeja attiecībā uz lielāko daļu ieguldījumu brokeru sabiedrību, paredzot tās pilnībā izslēgt no CRD IV/CRR regulējuma un šo regulējumu turpināt piemērot tikai sistēmiski nozīmīgām ieguldījumu brokeru sabiedrībām saskaņā ar priekšlikumā sniegto pārskatīto pieeju to identificēšanai. Priekšlikums saskan arī ar FITD un FITD II/FITR. Nosakot prudenciālās prasības, kuras ir pielāgotas ieguldījumu brokeru sabiedrību darījumdarbībai un riskiem, tajā precizēts, kad un kāpēc šīs prasības piemēro. Tādā veidā tas ļauj dažos gadījumos novērst prudenciālo prasību patvaļīgu piemērošanu, kas, pamatojoties uz pašreizējo regulējumu, notiek tāpēc, ka prasības ir noteiktas attiecībā uz ieguldījumu pakalpojumiem, kuri uzskaitīti FITD, nevis attiecībā uz ieguldījumu brokeru sabiedrību darījumdarbības veidu.

2.7. EIB pārskatīšanas rezultāti⁽⁴⁾ tika apspriesti ar dalībvalstīm Finanšu pakalpojumu komitejas 2017. gada marta un oktobra sanāksmē, kā arī ekspertu grupas banku, maksājumu un apdrošināšanas jomā 2017. gada jūnija un septembra sanāksmē. Vērā tika ņemts arī no ieinteresētajām personām saņemtās piezīmes par Komisijas sākotnējo ietekmes novērtējumu, kas tika publicēts 2017. gada martā. Turklāt Komisija apsvēra arī atsauksmes, kas iepriekš tika saņemtas saistībā ar plaša tvēruma aicinājumu sniegt komentārus par to, cik efektīvs, konsekvents un saskaņots ir vispārējais ES tiesiskais regulējums finanšu pakalpojumu jomā. Ņemot vērā EBI veikto detalizēto sabiedrisko apspriešanu un datu vākšanu, Komisija uzskatīja, ka nav vajadzības paralēli veikt vispārīgu sabiedrisko apspriešanu. Tā vietā Komisijas dienesti mērķtiecīgi apspriedās ar ieinteresētajām personām. Šīs apspriedes ietvēra šādus pasākumus:

— apaļā galda apspriedes ar nozari pārstāvošajām ieinteresētajām personām (ieguldījumu brokeru sabiedrībām, ieguldītājiem, juristu birojiem, konsultantiem) 2017. gada 27. janvārī par EBI priekšlikumu projektiem par turpmāko režīmu,

— 2017. gada 30. maija semināru par pašreizējā režīma izmaksām,

— 2017. gada 17. jūlija semināru par EBI galīgo ieteikumu projektu.

2.8. EBI lēš, ka jaunie tiesību akti kopumā palielinātu kapitāla prasības par 10 % visām sistēmiski nenozīmīgajām ieguldījumu brokeru sabiedrībām salīdzinājumā ar šobrīd noteiktajām prasībām, kā arī samazinātu tās par 16 % salīdzinājumā ar kopējām prasībām, kas izriet no papildu kapitāla prasībām atbilstoši 1. pīlāram. Tas, kāda būs konkrētā ietekme uz katru ieguldījumu brokeru sabiedrību, būs atkarīgs no to lieluma, to sniegtajiem ieguldījumu pakalpojumiem un tā, kā uz tām attieksies jaunās kapitāla prasības. Attiecībā uz pieejamo pašu kapitālu EBI konstatē, ka tikai dažām brokeru sabiedrībām nepietīktu kapitāla, lai panāktu atbilstību jaunajām prasībām; tas attiecas tikai uz dažām ieguldījumu konsultantu sabiedrībām, tirdzniecības sabiedrībām un daudzpakalpojumu sabiedrībām. Tomēr tām šīs grupas sabiedrībām,

⁽⁴⁾ EBI ziņojums par ieguldījumu brokeru sabiedrībām. Atbilde uz Komisijas 2014. gada decembra aicinājumu sniegt atzinumu (EBA/Op/2015/20). Saskaņā ar atbilstīgajiem CRR pantiem pārskatīšana tika veikta, apspriežoties ar EBI, Eiropas Vērtspapīru un tirgu iestādi (EVTI) un valstu kompetentajām iestādēm, kas ir pārstāvētas Eiropas Uzraudzības iestādēs.

kurām izvirzītās prasības vairāk nekā divas reizes pārsniegtu pašreizējās prasības, uz vairākiem gadiem varētu tikt noteikta maksimālā robežvērtība.

2.9. Līgumā par Eiropas Savienības darbību ES ir piešķirta kompetence pieņemt attiecīgus noteikumus iekšējā tirgus izveides un darbības jomā (LESD 114. pants). Lai Eiropas Savienībā varētu vieglāk sākt un izvērst darbības savā vārdā, tiek pieņemtas direktīvas (LESD 53. pants). Minētā kompetence ietver arī tiesību aktus par prudenciālo uzraudzību attiecībā uz finanšu pakalpojumu sniedzējiem, šajā gadījumā – ieguldījumu brokeru sabiedrībām. Attiecībā uz ieguldījumu brokeru sabiedrībām priekšlikumā ierosinātie direktīvas noteikumi aizstāj tos, kas ietverti CRD IV dokumentu kopumā un kuru pamatā arī ir LESD 53. pants. Regulas priekšlikuma noteikumi aizstāj Regulas (ES) Nr. 575/2013 noteikumus, kuru pamatā arī ir LESD 114. pants, jo tie attiecas uz ieguldījumu brokeru sabiedrībām.

2.10. Jaunie tiesību akti finansiāli neietekmēs ES budžetu.

3. Piezīmes un komentāri

3.1. EESK atzinīgi vērtē to, ka priekšlikumā ir izklāstītas prasības attiecībā uz prudenciālās uzraudzības iestāžu norīkošanu, ieguldījumu brokeru sabiedrību pašreizējo sākotnējo kapitālu, likviditāti, koncentrācijas risku, uzraudzības pilnvarām un instrumentiem ieguldījumu brokeru sabiedrību prudenciālajai uzraudzībai, ko īsteno kompetentās iestādes, kā arī uz ziņošanu un informācijas publisku atklāšanu, uzraudzības pārbaudi un novērtējumu, korporatīvo pārvaldību un atalgojumu. Ņemot vērā iepriekš minēto, direktīvā ir paredzēti ieguldījumu brokeru sabiedrību uzraudzības un kontroles noteikumi un ierobežots risks saistībā ar šo sabiedrību komercdarbību. No 2018. gada janvāra direktīva tiek piemērota visām ieguldījumu brokeru sabiedrībām, uz kurām attiecas FITD II.

3.2. EESK vērs uzmanību uz to, ka saskaņā ar priekšlikuma prasībām dalībvalstīm ir pienākums norādīt iestādi, kas īsteno direktīvā noteiktās prudenciālās uzraudzības pilnvaras. Dalībvalstis var uzticēt šīs pilnvaras jau esošai iestādei saskaņā ar CRD IV vai izraudzīties jaunu iestādi to īstenošanai. Kompetentajām iestādēm vajadzētu būt pilnvarām pārskatīt un novērtēt ieguldījumu brokeru sabiedrību prudenciālo stāvokli un vajadzības gadījumā ierosināt ieviest izmaiņas tādās jomās kā iekšējā pārvaldība un kontrole, riska pārvaldības procesi un procedūras, kā arī attiecīgajos gadījumos vajadzētu būt pilnvarām noteikt papildu prasības, tostarp, piemēram, kapitāla un likviditātes prasības.

3.3. EESK uzskata, ka svarīgi ir, lai kompetentās iestādes cieši sadarbotos ar publiskā sektora iestādēm vai struktūrām, kas konkrētajā dalībvalstī ir atbildīgas par kredītiestāžu un finanšu iestāžu uzraudzību. Dalībvalstīm jānodrošina, ka kompetentās iestādes, būdamas Eiropas finanšu uzraudzības sistēmas (EFUS) dalībnieces, sadarbojas gan savstarpēji, gan ar citiem EFUS dalībniekiem atbilstīgas un ticamas informācijas plūsmas nodrošināšanai. Konkrēti runājot, šīm iestādēm jānodrošina tādas informācijas apmaiņa, kas skar vadības un īpašumtiesību struktūru, atbilstību kapitāla prasībām, ieguldījumu brokeru sabiedrības koncentrācijas risku un likviditāti, ieguldījumu brokeru sabiedrības administratīvās un grāmatvedības procedūras un iekšējās kontroles mehānismus, kā arī jebkādus citus nozīmīgus faktoros, kas var ietekmēt ieguldījumu brokeru sabiedrības radīto risku. EESK uzskata, ka tādējādi Eiropas ieguldījumu tirgus kļūs pārredzamāks.

3.4. Kompetentās iestādes konfidenciālu informāciju drīkst sniegt EBI, EVTI, Eiropas Sistēmisko risku kolēģijai (ESRK), dalībvalstu centrālajām bankām, Eiropas Centrālo banku sistēmai (ECBS) un Eiropas Centrālajai bankai monetāro iestāžu statusā un attiecīgā gadījumā publiskā sektora iestādēm, kas atbildīgas par maksājumu un norēķinu sistēmu pārraudzību, ja minētā informācija ir nepieciešama to uzdevumu izpildei. EESK uzskata, ka tādējādi tiks izveidota Eiropas informācijas sistēma par ieguldījumu brokeru sabiedrībām; šāda sistēma teorētiski neļautu negodīgiem uzņēmumiem veikt finanšu darījumus.

3.5. Sākotnējā kapitāla prasības jo īpaši MVU un ieguldījumu brokeru sabiedrībām, kas neglabā klientu naudu vai klientiem piederošus vērtspapīrus, nedaudz palielinās, proti, no 50 000 līdz 75 000 euro. Prasības attiecībā uz sākotnējo kapitālu sistēmiski nozīmīgām ieguldījumu brokeru sabiedrībām ir noteiktas CRD IV/CRR direktīvās. EESK atkārtoti norāda, ka priekšlikums direktīvai par ieguldījumu brokeru sabiedrību prudenciālo uzraudzību dod iespējas MVU, jo īpaši MVU, kas attīstās, izmantojot digitālos līdzekļus.

3.6. Dati, kas iegūti no vairāk nekā 1 200 uzņēmumu, liecina, ka 80 % uzņēmumu atbilst ierosinātajām likviditātes prasībām. Aptuveni 70 % uzņēmumu ir pieejams trīs reizes lielāks likvīdo aktīvu apjoms. Tādēļ EESK uzskata, ka jaunie tiesību akti neizstums no tirgus lielāko daļu no pašlaik esošajām ieguldījumu brokeru sabiedrībām.

3.7. Ieguldījumu brokeru sabiedrību atalgojuma politikai jābūt pārredzamai un saistītai ar riska uzņemšanos un gūto peļņu. Atalgojuma sistēmas ir jākontrolē, un uzraudzības iestādēm tās jāapstiprina. Dalībvalstīm vajadzētu uzlikt pienākumu ieguldījumu brokeru sabiedrībām publiskot atalgojuma politiku, kā arī nodrošināt, ka šie uzņēmumi kompetentajām iestādēm sniegtu informāciju par to fizisko personu skaitu, kas attiecīgajā finanšu gadā saņēmuši atalgojumu vismaz 1 miliona euro apmērā. Šādos gadījumos iestādēm ir jānosūta informācija par darba pienākumiem, darbības veidu, atalgojuma, prēmiju, ilgtermiņa stimulu un pensiju iemaksu galvenajām sastāvdaļām. Informācija tiktu nosūtīta EBI un publicēta. EESK uzskata, ka tā ir piemērota rīcība, kuras mērķis ir atrast sakarību starp atalgojumu un ieguldījumu brokeru sabiedrību ekonomiskās darbības rezultātiem.

3.8. EESK ar gandarījumu atzīmē, ka uz ārvalstu ieguldījumu brokeru sabiedrību filiāles tiek kontrolētas un to pienākums ir katru gadu iesniegt informāciju par meitasuzņēmumu un filiāļu nosaukumu, darbības veidu un atrašanās vietu, apgrozījumu, darbinieku skaitu, kas izteikts pilnslodzes ekvivalenta vienībās, peļņu vai zaudējumiem pirms nodokļu nomaksas, peļņai vai zaudējumiem piemēroto nodokli, kā arī par saņemtajām publiskajām subsīdijām.

3.9. EESK atbalsta arī to, ka saskaņā ar direktīvas priekšlikuma 33. pantu kompetentajām iestādēm būtu pienākums veikt attiecīgus pasākumus, ja minētā panta 1. punkta e) apakšpunktā minētā pārbaude un novērtējums liecina, ka ieguldījumu brokeru sabiedrības pašu kapitāla ekonomiskā vērtība samazinātos apmērā, kas pārsniedz 15 % no tās kapitāla. Kopumā tas nozīmētu, ka ieguldījumu brokeru sabiedrībai būtu jāpalielina pašu kapitāls.

4. Īpašas piezīmes

4.1. EESK uzskata, ka, paplašinot 2007. gadā FITD darbības jomu uz visiem atvasināto finanšu instrumentu tirgiem, dažas specializētas sabiedrības, kas tirgo preču atvasinātos instrumentus, tika pilnībā izslēgtas no FITD un prudenciālajām prasībām. Daudzu šādu uzņēmumu darbība finanšu instrumentu jomā parasti ir vērsta uz saistīto mātesuzņēmumu riska ierobežošanu saistībā ar pamatpreču fizisku ražošanu, nosūtīšanu, glabāšanu vai iegādi. Atkarībā no nozares (piemēram, enerģētika, lauksaimniecība) to ierobežošanas darbības apjoms var būt ievērojams, un tas pašreizējā regulējuma ietvaros rada būtiskas sekas attiecībā uz kapitāla prasībām. Turpmāk šīs sabiedrības darbosies saskaņā ar ierosināto direktīvu par ieguldījumu brokeru sabiedrību prudenciālo uzraudzību.

4.2. EESK uzskata par svarīgu to, ka priekšlikumos direktīvai un regulai tiek iekļauti jauni riska rādītāji (K faktori), kā arī iespējas pakāpeniski ieviest un ierobežot augstākas prasības. K faktori aptver ar patērētājiem saistītos riskus, bet attiecībā uz brokeru sabiedrībām, kas veic darījumus savā vārdā un izpilda klientu rīkojumus savā vārdā, – ar tirgu saistītos riskus un ar brokeru sabiedrību saistītos riskus.

4.3. EESK norāda, ka savos atzinumos par *banku sistēmas reformu un kapitāla prasību un noregulējuma satvara grozījumiem (ECO/424)* ⁽⁵⁾ un par *FITD un FITR (INT/790)* ⁽⁶⁾, kā arī iepriekšējos atzinumos par CRD IV/CRR kopumu tā vienmēr ir atbalstījusi prudenciālās prasības ES kapitāla tirgiem.

Briselē, 2018. gada 19. aprīlī

Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejas
priekšsēdētājs
Luca JAHIER

⁽⁵⁾ OV C 209, 30.6.2017., 36. lpp.

⁽⁶⁾ OV C 303, 19.8.2016., 91. lpp.